

4. กลุ่มเครือข่ายผู้ประกอบการสปาในต่างประเทศ

4.1 ความคิดเห็นของเครือข่ายผู้ประกอบการสปาในต่างประเทศ เกี่ยวกับความต้องการใน ศักยภาพ 7 ด้าน ได้แก่ ด้านการบริการ ด้านบุคลากร ด้านผลิตภัณฑ์ เครื่องมือ และอุปกรณ์ ด้านการจัดการ องค์กร ด้านสถานที่และสิ่งแวดล้อม ด้านหลักสูตรและผู้สอน และด้านสถานที่ สื่อ และอุปกรณ์ฝึกอบรม ของสถานประกอบการสปา

ตารางที่ 4.78 สรุปความคิดเห็นของเครือข่ายผู้ประกอบการสปาในต่างประเทศ เกี่ยวกับความต้องการใน ศักยภาพด้านการบริการ

ด้านที่ 1: ด้านการบริการ	ความคิดเห็นของเครือข่ายผู้ประกอบการสปาในต่างประเทศ
สิงคโปร์	<p>1. รัฐบาลสิงคโปร์ต้องการปรับปรุงมาตรฐานการให้บริการของสปา โดยสปา ต้องได้รับการรับรอง แต่ยังมีประมาณร้อยละ 20 ของสปาทั้งหมดที่ไม่ได้รับการ รับรอง รวมถึงมีผู้ให้บริการที่ยังผสมกันทั้งที่มีใบ Certificate และไม่มีซึ่งผิด กฎหมาย</p> <p>2. ต้องการแก้ไขปัญหาเกี่ยวกับคูปองสปาในเวปไซต์ที่ขายกันต่ำกว่า SIN \$25 ซึ่งจะส่งผลตามมาในแง่ของการบริการลูกค้าในสปา หากมีการขายคูปองมาก เกินไป ก็จะให้บริการลูกค้าที่มาใช้บริการได้ไม่ทั่วถึง การเพิ่มยอดขายให้สูงสุดก็ ส่งผลทำให้เกิดปัญหา เพราะไม่สามารถเปิดให้บริการเพิ่มเป็น 24 ชั่วโมงได้</p> <p>3. สถานประกอบการสปาในสิงคโปร์เกิดขึ้นมากมายราวกับดอกเห็ด ทำให้สปา บางแห่งแข่งขันไม่ได้ ดังนั้น เมื่อประมาณ 1-2 ปีที่ผ่านมา มีตลาดมืดด้านการ นวดสปาเข้ามาในตลาดสปา คือมีการขาย Voucher Coupon สปาออนไลน์ซึ่งมี ราคาถูกมาก ส่งผลที่ไม่ดีต่ออุตสาหกรรมสปาในภาพรวม การที่สปาที่มีราคาเพียง SIN \$25-35 ทำให้เป็นที่สงสัยว่าอุตสาหกรรมสปาจะเติบโตต่อไปได้อย่างไรใน ระยะยาว ลูกค้าบางคนมีคูปองเป็น 10 ใบ เอามาได้จาก online มาตรฐานเพียง SIN \$25/ชั่วโมง ราคาจะเท่ากับราคาในประเทศไทยแล้ว จึงไม่แน่ใจว่าในระยะยาว ธุรกิจสปาอาจจะอยู่ไม่รอดและจะทำให้เกิดธุรกิจสปาที่มี 2 มาตรฐานขึ้น</p>
บาหลี	<p>1. Official Spa Standard ที่รัฐบาลจัดทำยังไม่ชัดเจน โดยเฉพาะของสปา 3 ดาว และ 4 ดาว รัฐบาลเองก็ได้แต่คาดหวังว่าสมาคมสปาบาหลีจะลงโทษสปาที่ ให้บริการไม่ได้มาตรฐาน แต่สมาคมฯทำไม่ได้ ทำได้เพียงให้ความรู้ด้านธุรกิจ สปา ช่วยให้นักงาณได้มีความเป็นมืออาชีพเท่านั้น ซึ่งในขณะนี้ยังไม่มี Final Official Spa Standard ของสปาจากรัฐบาล ซึ่งอยู่ในระหว่างการจัดทำ แต่ก็ยังไม่ เสร็จสักที</p> <p>2. ด้านความต้องการพัฒนาการบริการก็ขึ้นอยู่กับสปาแต่ละแห่ง ถ้าหากเป็น Day</p>

ด้านที่ 1: ด้านการบริการ	ความคิดเห็นของเครือข่ายผู้ประกอบการสปาในต่างประเทศ
	<p>Spa ที่เป็น Stand Alone บางแห่งก็อาจเป็นเพียงห้องเล็กๆ ไม่มีมาตรฐานการบริการที่ดีพอ การทำทริทเมนต์ก็อาจจะไม่ค่อยดี ซึ่งหน่วยงานของรัฐบาลก็กำลังพยายามจะทำ Spa Classification เพื่อแบ่งระดับสปาอยู่ เพราะในขณะนี้ยังไม่มีการเทียบนี้ แต่เร็วๆ นี้อาจจะเริ่มใช้ หากเสร็จและเริ่มประกาศใช้ สปาบางแห่งที่มีบริการไม่ได้มาตรฐาน ก็จะถูกปิดไป หรือจะเป็นเพียง Salon เท่านั้น</p> <p>3. การแข่งขันก็จะรุนแรงมากขึ้น ธุรกิจสปาจะอยู่ยากขึ้น ในด้านการแข่งขันและขณะนี้ลูกค้าสปา ก็มีความรู้เกี่ยวกับสปามากขึ้น ฉลาดขึ้น รู้ว่าพวกเขาต้องการอะไร จะถามและร้องขอสิ่งที่ต้องการ ทำให้สปาต้องรักษามาตรฐานและยกระดับการบริการของตนให้สูงขึ้น ต่างจากอดีตที่ลูกค้ามาก็จะบอกว่าไปสปาขอแบบ Traditional Spa ธรรมดาที่พอ แต่ช่วงหลังจะมีความต้องการและเรียกร้องมากขึ้น เช่น ต้องการ Chocolate Mask, Caviar, Wine ลูกค้าเรียนรู้และเรียกร้องมากขึ้น แม้จะไม่รู้ว่าสิ่งที่ขอไปนั้นเอาไว้ใช้ทำอะไรหรือดีอย่างไรหากได้ใช้</p>

ตารางที่ 4.79 สรุปความคิดเห็นของเครือข่ายผู้ประกอบการสปาในต่างประเทศ เกี่ยวกับความต้องการในศักยภาพด้านบุคลากร

ด้านที่ 2: ด้านบุคลากร	ความคิดเห็นของเครือข่ายผู้ประกอบการสปาในต่างประเทศ
<p>สิงคโปร์</p>	<p>1. ปัญหาด้านแรงงานในสปาขาดแคลน เกี่ยวกับการจ้างแรงงานต่างชาติ ซึ่งรัฐบาลสิงคโปร์ให้มีจำนวนลดลงจากเดิม สัดส่วนการจ้างแรงงานต่างชาติแตกต่างกันออกไปตามแต่ละประเทศ เช่น มาเลเซีย จีน อินโดนีเซีย ทำให้แรงงานต่างชาติในตำแหน่งผู้ให้บริการจึงเป็นที่ต้องการมาก สำหรับสัดส่วนในการจ้างแรงงานที่เป็นคนสิงคโปร์ต่อคนชาติคือ คนมาเลเซีย จ้างได้ 1 ต่อ 1 /คน ไทย 4 ต่อ 1 /พม่า 4 ต่อ 1 /อินโดนีเซีย 4 ต่อ 1 /ฟิลิปปินส์ 4 ต่อ 1 /จีน 10 ต่อ 1</p> <p>2. ความต้องการแรงงานของสปาในสิงคโปร์ที่ขาดแคลน ไม่ใช่เฉพาะแต่ผู้ให้บริการเท่านั้น ในอดีตสิงคโปร์เคยขาดแคลนคนทำงานในระดับบริหารสปาด้วย เพราะอุตสาหกรรมสปาโตแต่หาคนทำงานไม่ได้ การเรียนในระดับ Diploma ด้านสปา ก็มีสถาบันที่เป็น Polytechnic รองรับ ซึ่งก็เพิ่งจะเมื่อ 2 ปีที่ผ่านมาเอง คนที่เรียนก็จะจบปีหน้า จบมาก็ต้องฝึกงาน ซึ่งก็ยิ่งอีกนานกว่าจะมาทำงานระดับบริหารสปาได้</p> <p>3. การขาดแคลนแรงงาน รัฐบาลให้เงินอุดหนุนคนมาเรียนเป็นผู้ให้บริการแต่ให้เฉพาะคนสิงคโปร์ ไม่ให้แรงงานต่างชาติ และคนสิงคโปร์ก็ไม่อยากมาทำผู้</p>

ด้านที่ 2: ด้านบุคลากร	ความคิดเห็นของเครือข่ายผู้ประกอบการสปาในต่างประเทศ
	<p>ให้บริการ ประมาณว่า แรงงานที่เป็นผู้ให้บริการ 10 คน จะมีเพียง 1 คนเท่านั้นที่เป็นคนสิงคโปร์ แม้เงินเดือนจะสูงก็ตาม เพราะต้องการเป็น Freelance หรือเจ้าของธุรกิจเองมากกว่า หากมีผู้ให้บริการคนสิงคโปร์ซึ่งก็มีน้อยมาก ก็ต้องการจะทำแต่นวดหน้าในฐานะ Beautician ไม่มีใครต้องการทำนวดตัวเลย เพราะคิดว่าตัวเองสูงกว่าผู้ให้บริการทั่วไปที่เป็นแรงงานต่างชาติและ PR</p>
<p>บาห์ลี</p>	<ol style="list-style-type: none"> 1. ปัญหาขาดแรงงานที่เป็นผู้ให้บริการที่มีฝีมือ แต่หากเป็นแรงงานที่เป็นผู้ให้บริการใน Hotel Spa คิดว่ามีเพียงพอ คือมีทั้งขาดและพอ เพราะ Hotel Spa มีสวัสดิการที่ดีมาก ก็คือมีทั้งคนที่ลาออกไปทำงานต่างประเทศและไม่ไป แต่ในภาพรวมยังขาดแคลน เพราะผู้ให้บริการที่มีฝีมือและเป็นคนบาห์ลีนั้นไปทำงานต่างประเทศกันเป็นจำนวนมาก ซึ่งก็เป็นเรื่องดี หากมองในแง่การได้เงินเดือนที่สูงขึ้น การได้ประสบการณ์การทำงานในต่างประเทศ ได้เรียนรู้สิ่งใหม่ๆ トラบไลต์ที่เลือกไปทำงานกับบริษัทที่ดีและถูกกฎหมาย แต่ก็ทำให้มีความต้องการผู้ให้บริการที่มีฝีมือเพื่อป้อนให้กับสถานประกอบการสปาอยู่ 2. บุคลากรที่เรียนด้านสปา มีน้อย จึงต้องการให้มีผู้ที่สนใจเรียนทางด้านสปาเพิ่มขึ้น บาห์ลีมีหน่วยงานของรัฐบาลที่รับรองการออกไป Certificate ให้กับผู้ให้บริการ เพื่อเป็นการรับรองความสามารถของผู้ให้บริการ และรัฐบาลก็มีเงินอุดหนุนให้เรียนเป็นฟรีด้วย 500-1,000 ทุน สำหรับการเรียนด้านสปาในแต่ละปี ทุนจำนวนนี้ไม่รวมทุนด้านการท่องเที่ยวและการ โรงแรม แต่ก็ยังขาดผู้ที่สนใจมาเรียน ที่สถาบันฯ มีศักยภาพในการรับผู้ที่เข้ามาเรียนได้มากแต่ไม่ค่อยมีผู้มาเรียน จะมาเพียง 10-20 รายที่มาขอทุนเรียน เพราะมองว่าเรื่องสปาเป็นเรื่องง่าย ไม่จำเป็นต้องมาเรียนที่ STP ไม่ต้องมานั่งเรียนนาน ไม่ต้องมาเรียนหลายเดือนก็น่าจะทำได้ หรือเพียงแค่ In-house Training ของสปาแต่ละแห่งก็น่าจะเพียงพอ 3. การขาดแคลนผู้ให้บริการในบาห์ลี เพราะสถานประกอบการทั้งในบาห์ลีและต่างประเทศก็ต่างมองหาคน Balinese มาทำงานสปา อยากได้ Balinese Therapist และผู้ให้บริการก็ออกไปทำงานต่างประเทศกันมาก

ตารางที่ 4.80 สรุปความคิดเห็นของเครือข่ายผู้ประกอบการสปาในต่างประเทศ เกี่ยวกับความต้องการในศักยภาพด้านผลิตภัณฑ์ เครื่องมือ และอุปกรณ์

ด้านที่ 3: ด้านผลิตภัณฑ์ เครื่องมือ และอุปกรณ์	ความคิดเห็นของเครือข่ายผู้ประกอบการสปาในต่างประเทศ
<p>สิงคโปร์</p>	<p>1. ในการขายผลิตภัณฑ์ของสปาที่เป็น Package สมาชิกสปาของสปาในสิงคโปร์</p>

ด้านที่ 3: ด้านผลิตภัณฑ์ เครื่องมือ และอุปกรณ์	ความคิดเห็นของเครือข่ายผู้ประกอบการสปาในต่างประเทศ
	<p>สปาหลายแห่งไม่ต้องการขายเพราะไม่มีหมดยุ และจะก่อให้เกิดปัญหาตามมาภายหลัง และบางครั้งขายไปแล้วก็อาจมีผู้ให้บริการและสถานที่ให้บริการลูกค้าไม่เพียงพอด้วย</p>
<p>บาห์ลี</p>	<ol style="list-style-type: none"> 1. สปาต้องการขายผลิตภัณฑ์ของตัวเองที่ผลิตขึ้นเอง เนื่องจากมีพีชธรรมชาติมาก เช่น ขิง ตะไคร้ มะนาว มะพร้าว ซึ่งถูกระเบียบด้านผลิตภัณฑ์ค่อนข้างชัดเจนดี แต่จะมีคุณภาพดีเพียงใดหน่วยงานรัฐบาลต้องมีห้อง Lab ตรวจสอบ แต่คุณภาพก็อาจยังดีไม่เท่าญี่ปุ่นและยุโรป แต่ต้องคำนึงถึงต้นทุนการผลิตด้วย บางครั้งก็ออกมาดี บางครั้งก็เก็บได้ไม่นาน คือทำได้ แต่ต้องกลับไปพิจารณาเรื่องการควบคุมคุณภาพอีกครั้ง ซึ่งก็ไม่ง่ายนัก 2. ถึงแม้สปาจะต้องนำเข้าผลิตภัณฑ์จากต่างประเทศด้วย แต่สปาในบาห์ลียังมักจะผลิตผลิตภัณฑ์เพื่อใช้ภายในสถานประกอบการสปาของตัวเองกันเป็นส่วนใหญ่ ซึ่งเป็นผลิตภัณฑ์ที่ทำมาจากวัตถุดิบธรรมชาติเกือบทั้งสิ้น จึงต้องการพัฒนาตราสินค้าของตนเองซึ่งเป็นตราสินค้าที่เป็น Local Brand ของบาห์ลี เพื่อขายหน้าร้านและส่งออกขายยังประเทศอื่นด้วย

ตารางที่ 4.81 สรุปความคิดเห็นของเครือข่ายผู้ประกอบการสปาในต่างประเทศเกี่ยวกับความต้องการในศักยภาพด้านการจัดการองค์การ

ด้านที่ 4: ด้านการจัดการ องค์การ	ความคิดเห็นของเครือข่ายผู้ประกอบการสปาในต่างประเทศ
<p>สิงคโปร์</p>	<ol style="list-style-type: none"> 1. ถึงแม้สิงคโปร์จะมีศักยภาพในการบริหารจัดการภายในสปาที่ดี แต่ก็ต้องมีการจัดการด้านการวางแผนการเงินให้ดีขึ้นด้วยเช่นกัน เนื่องจากมีรายจ่ายที่ผู้ประกอบการสปาต้องจ่ายเพิ่มอีกมาก เช่น การจ้างแรงงานผู้ว่าจ้างต้องค่า Levy ต่างหากให้แก่รัฐบาลสิงคโปร์ด้วย หากปรับค่า Levy ให้สูงขึ้นก็อาจจ้างแรงงานต่างชาติไม่ไหว และพนักงานชาวต่างชาติต้องมีการกำหนดเงินเดือนขั้นต่ำที่จะได้รับด้วย คือ SIN \$2,400-2,800 แต่หากสปาจ่ายไม่ถึงเช่นที่ Chinois Spa ให้เงินเดือน SIN \$2,000 แต่ก็ต้องขดเชยออกค่าเช่าบ้านให้หมด นอกจากนี้ หากเป็นสมาชิก CaseTrust ก็ต้องมีค่าสมาชิกรายปีประมาณ SIN \$3,000-5,000 ในการที่จะได้เป็นสมาชิกและได้รับการ Accreditation ค่าประกันธุรกิจสปากรณีค้างค่าสมาชิกของลูกค้าและสปาจะปิดกิจการ เพราะ 2-3 ปีที่ผ่านมา สปาในสิงคโปร์ปิดไปมาก เป็นเรื่องใหญ่เพราะ Package Spa ที่สถานประกอบการสปาขายให้

ด้านที่ 4: ด้านการจัดการ องค์กร	ความคิดเห็นของเครือข่ายผู้ประกอบการสปาในต่างประเทศ
	ลูกค้ายังค้างอยู่ บางคนซื้อเอาไว้แพงมาก ทั้งนวดหน้า ลดความอ้วน จ่ายล่วงหน้าไปมาก รัฐบาลสิงคโปร์จึงให้สถานประกอบการสปาทำประกันซึ่งเบี้ยประกันก็สูงมาก
บาทลี	<p>1. สปาในบาทลีจะมีประมาณ 2,000 กว่าแห่ง ซึ่ง Day spa ในบาทลีมีหลายแห่งที่ไม่มีใบอนุญาตที่ถูกต้องหรือเหมาะสม คือเป็นกดจุดนวดเท้า (Reflexology) และเสริมสวย (Beauty Salon) แต่เรียกตัวเองว่า สปาซึ่งไม่ถูก แต่เนื่องจากบาทลีไม่มีกฎระเบียบตรงนี้ จึงไม่มีใครจะบอกได้ว่าถูกกฎหมายหรือไม่ จึงมีความต้องการให้สถานประกอบการมีระบบการบริหารจัดการภายในที่เหมาะสมตามแต่ละประเภทของธุรกิจคน อย่างน้อยก็เพื่อความมีระเบียบของส่วนรวมและยกระดับสปาให้มีความชัดเจนขึ้นอย่างแท้จริง</p> <p>2. การบริหารจัดการสปาที่ดีเป็นสิ่งจำเป็น ไม่ใช่ Day Spa ทุกแห่งในบาทลีต้องมีคุณภาพไม่ดี มี Day Spa ประมาณ 5 แห่งที่มีคุณภาพสูงเทียบเท่ากับ Hotel Spa ได้ และก็ไม่ใช่ว่า Hotel Spa ทุกแห่งต้องมีคุณภาพดีมาก ทั้งนี้ก็ขึ้นอยู่กับการบริหารจัดการภายในของสปาแต่ละแห่ง ซึ่งการบริหารจัดการองค์กรเป็นงานที่ไม่มีวันสิ้นสุด หากต้องการรักษาคุณภาพไว้ให้ได้</p> <p>3. การจัดการองค์กรมีทั้งบริหารจัดการดีและไม่ดี เช่น Shiseido Spa ที่ Ubud เปิดขึ้นมาเพราะเพื่อภาพลักษณ์ เป็น Showcase เป็นสปาที่มีคุณภาพสูงมาก แต่การบริหารจัดการเพื่อที่จะได้กำไรอย่างมาก ต้องเลือกเอาว่าจะต้องการอย่างไร หากต้องการทั้งคุณภาพสูงและกำไรมากก็เป็นเรื่องที่ยาก สปาหลายแห่งที่บริหารจัดการไม่ดีก็มี หลายแห่งที่เปิดแล้วก็ปิดไปและแห่งใหม่ก็เปิดขึ้นอีก หากลูกค้าได้ไม่เพียงพอต่อจำนวนสปาที่มีอยู่ในตลาด การบริหารจัดการด้านการตลาดของสปาจึงต้องการผู้ดำเนินการที่เก่งและมีความสามารถ ซึ่งการตลาดของสปาที่เป็นเรื่องที่ไม่ง่ายรวมทั้งการประชาสัมพันธ์และการขายด้วย</p>

ตารางที่ 4.82 สรุปความคิดเห็นของเครือข่ายผู้ประกอบการสปาในต่างประเทศ เกี่ยวกับความต้องการในศักยภาพด้านสถานที่และสิ่งแวดล้อม

ด้านที่ 5: ด้านสถานที่ และสิ่งแวดล้อม	ความคิดเห็นของเครือข่ายผู้ประกอบการสปาในต่างประเทศ
สิงคโปร์	1. ปัญหาของธุรกิจสปาในสิงคโปร์คือ เรื่องสถานที่ เพราะค่าเช่าสถานที่ถือเป็นต้นทุนที่สูงมาก นอกจากนี้ ค่าน้ำ ค่าไฟ ก็แพงมาก เป็นข้อจำกัดและเป็นจุดอ่อน

ด้านที่ 5: ด้านสถานที่ และสิ่งแวดล้อม	ความคิดเห็นของเครือข่ายผู้ประกอบการสปาในต่างประเทศ
	<p>ของสิงคโปร์ สิงคโปร์จะขยายออกไปอีกไม่ได้ เพราะหากขยับออกไปก็เป็นทะเล แตกต่างจากประเทศไทยที่มีพื้นที่กว้างใหญ่กว่ามาก เรื่องค่าเช่าสถานที่ที่แพงมาก ถ้ากำไรต่ำกว่าร้อยละ 50 ก็จะขาดทุน อยู่ไม่ได้</p>
บทลึ	<p>1. สปาหลายแห่งเริ่มตระหนักในสิ่งแวดล้อมมากขึ้น เพราะสปาต้องมีการใช้น้ำมาก ใช้ผ้าเช็ดตัวมาก หากเป็น Hotel Spa สปาต้องคุยกับโรงแรมว่าขยะจะจัดการอย่างไร พยายามลดการใช้ขวดน้ำ แต่ใส่แก้วแทน การ Recycle น้ำ การนำดอกไม้มา Recycle แม้แต่โรงแรมหลายแห่งที่มีระบบที่ดีก็ยังคงต้องพยายามทำอยู่</p>

ตารางที่ 4.83 สรุปความคิดเห็นของเครือข่ายผู้ประกอบการสปาในต่างประเทศ เกี่ยวกับความต้องการในศักยภาพด้านหลักสูตรและผู้สอน

ด้านที่ 6: ด้านหลักสูตร และผู้สอน	ความคิดเห็นของเครือข่ายผู้ประกอบการสปาในต่างประเทศ
สิงคโปร์	<p>1. ที่สิงคโปร์มีการเปิดสอน Asia Spa Institute Master Class ในช่วงแรกที่เปิดสอนได้ร่วมมือกับมหาวิทยาลัย Cornell ซึ่งมหาวิทยาลัย Cornell จะสอนไปในทางที่ให้เข้าใจอุตสาหกรรมสปาในภาพรวมทั้งหมด ดูตัวเลขด้านการเงินของสปา คุณสถิติตัวเลข แต่ก็เป็นการจัดการบริหารสปาในสหรัฐอเมริกา ซึ่งยังไม่ลึกซึ่งเกี่ยวกับสปาในเอเชีย ตัวเลขข้อมูลที่ทาง Cornell เข้ามาสอนจะเป็นของสหรัฐฯทั้งหมด จึงต้องมีการปรับหลักสูตรใหม่ โดยมีการใช้ข้อมูลและตัวเลขจากทางสปาของสหรัฐฯมาประกอบการเรียนบ้างเพื่อให้เข้าใจอุตสาหกรรมสปาในภาพรวม แต่เน้นสถานการณ์สปาในเอเชียมากกว่า โดยใช้กรณีศึกษาของทางเอเชีย เช่น สปาของโรงแรม Mandarin โรงแรม Westin และสถานประกอบการสปาในฮ่องกง จีน ญี่ปุ่น ซึ่งจะทำให้ผู้เรียนเข้าใจ Concept ของสปาได้ดีขึ้น</p>
บทลึ	<p>1. สปาบางแห่งในบาหลีมินวดไทย จึงต้องการครูผู้สอนที่มีความรู้และทักษะการนวดไทย บางสปาที่มีครูสอนนวดแต่ไม่ใช่คนไทย ซึ่งในครั้งแรกครูผู้สอนก็ไปเรียนนวดไทยมาจากประเทศไทย แล้วนำคู่มือต่างๆ และความรู้ที่ได้มาสอนผู้ให้บริการต่อ</p> <p>2. ต้องการให้สถานประกอบการสปาที่มีหลักสูตรที่สอนผู้ให้บริการของตนเอง เพราะสถานประกอบการก็สอนผู้ให้บริการของตนเอง หลังจากนั้นก็มาขอรับ Certificate จากหน่วยงานรัฐบาลที่ดูแลได้ มาตรฐานการเรียนที่รัฐบาลตั้งไว้คือ</p>

ด้านที่ 6: ด้านหลักสูตร และผู้สอน	ความคิดเห็นของเครือข่ายผู้ประกอบการสปาในต่างประเทศ
	<p>ประมาณ 480 ชั่วโมง (3 เดือน)</p> <p>3. ต้องการครูผู้สอนสปาที่มีความสามารถเพิ่มขึ้น เพื่อให้เพียงพอต่อความต้องการ ครูผู้สอนสปาในบาห์ลีถือว่าหายากพอสมควร เพราะมีอุปสงค์สูงอีกทั้งก็มีการส่งครูผู้สอนชาวบาห์ลีออกไปทำงานสอนยังต่างประเทศจำนวนมากด้วย เช่น มัลดีฟส์ จีน และตะวันออกกลาง ในอินโดนีเซียนั้น หากเป็นโรงเรียนสอนสปาของเอกชนก็จะมีหลายแห่ง แต่หากเป็นของรัฐบาลก็จะมีที่ STP แห่งเดียว แต่โรงเรียนเอกชน เช่น Pacific International Beauty Institute ก็กลับมีนักเรียนมาเรียนมากกว่าที่ STP มาก ซึ่งจะสอนด้านการบริการและ Spa & Beauty สาเหตุที่มีนักเรียนมากกว่าก็เพราะหลักสูตรดี และสามารถดึงผู้สอนในระดับปริญญาเอก มาสอนได้มากกว่าที่ STP</p>

ตารางที่ 4.84 สรุปความคิดเห็นของเครือข่ายผู้ประกอบการสปาในต่างประเทศเกี่ยวกับความต้องการในศักยภาพด้านสถานที่ สื่อ และอุปกรณ์ฝึกอบรม

ด้านที่ 7: ด้านสถานที่ สื่อ และอุปกรณ์ฝึกอบรม	ความคิดเห็นของเครือข่ายผู้ประกอบการสปาในต่างประเทศ
สิงคโปร์	1. ไม่ต้องการ เนื่องจากมีพร้อมหมดทุกอย่างแล้ว
บาห์ลี	<p>1. หากกฎระเบียบที่ผู้ให้บริการต้องการมีการเรียนและสอบเพื่อให้ได้ใบ Certificate เริ่มใช้ สถานประกอบการสปาก็จำเป็นต้องมีสถานที่จัดเตรียมไว้ใช้ในการทดสอบ เพราะทางสมาคมสปาบาห์ลีไม่ต้องการให้มาใช้สถานที่ทดสอบที่สมาคมฯ แต่จะมีการส่งผู้ประเมินไปที่สปาเพื่อทดสอบทั้งภาคทฤษฎีและปฏิบัติ สมาคมฯต้องการใช้สถานที่จริงที่ผู้ทำงานทำงานอยู่ เพราะเขาก็จะทราบการไหลของขั้นตอนการทำงานและผลิตภัณฑ์ที่จะนำเสนอให้แก่ลูกค้าว่าเป็นอย่างไร นอกจากนี้ ผู้ประเมินก็จะตรวจสอบด้านความสะอาดของพนักงานและสถานที่ด้วย</p>

4.2 ความคิดเห็นของเครือข่ายผู้ประกอบการสปาในต่างประเทศเกี่ยวกับความต้องการในแรงงานอาชีพในตำแหน่งผู้ดำเนินการและผู้ให้บริการ 5 ด้าน ได้แก่ ด้านทักษะ ด้านความรู้ ด้านความสามารถ ด้านทัศนคติ และด้านบุคลิกภาพ ของสถานประกอบการสปา

ตารางที่ 4.85 สรุปความคิดเห็นของเครือข่ายผู้ประกอบการสปาในต่างประเทศเกี่ยวกับความต้องการแรงงานอาชีพในด้านทักษะของตำแหน่งผู้ดำเนินการและผู้ให้บริการ

ด้านที่ 1: ด้านทักษะ	ตำแหน่ง	ความคิดเห็นของเครือข่ายผู้ประกอบการสปาในต่างประเทศ
สิงคโปร์	ผู้ดำเนินการ	1. ไม่มี เนื่องจากสิงคโปร์กฎหมายไม่บังคับว่าต้องมีผู้ดำเนินการ
	ผู้ให้บริการ	<p>1. ประเทศไทยมีจุดแข็งคือผู้ให้บริการมีทักษะที่ดีด้านการนวดไทย แต่สำหรับสิงคโปร์กำลังตกเถียงกันอยู่ว่าจะใช้ชื่ออะไรเป็นจุดแข็ง สิงคโปร์ไม่มีทักษะที่เป็น Singapore Massage เหมือนนวดไทย นวดบาหลี นวดจีน อาจต้องคิดเป็นแนว Fusion ผสมผสานกัน คนที่เป็นผู้ให้บริการก็อาจมีสไตล์การนวดเป็นของตัวเอง Signature การนวดอาจใช้ของสปาแต่เป็นของผู้ให้บริการเอง</p> <p>2. หากประเทศไทยผลิตผู้ให้บริการที่มีคุณภาพที่มีทักษะด้านการนวดและภาษาอังกฤษได้เป็นจำนวนมาก สปาที่สิงคโปร์ก็อยากจ้างมาก สปาขนาดใหญ่หลายแห่งยังไม่เพียงพอคนไทยเลย เนื่องจากสิงคโปร์ควบคุมโควตาแรงงานต่างชาติ โดยรวมถึงผู้ให้บริการด้วย ผู้ให้บริการที่ทำนวดหน้ามักจะมีเพียงพอ แต่นวดตัวยังขาดแคลนอีกมาก หากเป็นแรงงานต่างชาติที่เป็นคนมาเลเซียจะให้โควตา 1:1 ในการให้ Work Permit อาจเป็นเพราะว่าสองประเทศนี้อยู่ใกล้กันมาก</p>
บาหลี	ผู้ดำเนินการ	<p>1. ผู้ดำเนินการยังขาดทักษะด้านการจัดการ หากเป็นผู้ดำเนินการ สปาก็ควรจะต้องมีทักษะด้านการจัดการ แต่หากเติบโตมาจากระดับล่างถึงแม้มีความรู้มาเรียนเพิ่มเติมภายหลัง แต่ก็ยังบริหารจัดการได้ไม่ดี เพราะขาดทักษะด้านนี้ โดยเฉพาะอย่างยิ่งหากไม่ได้มีการเตรียมตัวมาก่อนได้รับการเลื่อนตำแหน่ง ก็จะมีปัญหา คนบาหลีบางคนก็ไม่อยากขึ้นเป็นผู้ดำเนินการ แต่บางคนก็ถูกโปรโมทขึ้นเป็น Assistant Spa Manager สาเหตุที่ไม่อยากเป็นเพราะไม่ยอมรับผิดชอบ</p> <p>2. ผู้ดำเนินการควรมีความรู้ด้านการนวดในทัศนคติของผู้สอนด้านสปา คือรัฐบาลได้แบ่งระดับของพนักงานที่ทำงานในสปาออกเป็น 3 ระดับ คือ ผู้ให้บริการ Supervisor และผู้ดำเนินการ ซึ่งในแต่ละระดับก็ควรจะต้องมี Technical Skill ด้านการนวดด้วย</p>
	ผู้ให้บริการ	1. แรงงานในบาหลีที่จะไปทำงานประเทศอื่นก็คงจะมีอยู่ตลอดเวลา สมาคมสปาบาหลีและสถานประกอบการสปาที่ต้องไม่หยุดผลิตผู้ให้บริการที่มีทักษะในการนวด โดยเฉพาะหาก ACE เปิดและไปทำงาน

		ต่างประเทศได้ง่ายขึ้น ก็ยังคงจะผลิออกมาเรื่อยๆโดยเน้นทักษะด้านการนวดที่ดีและมีเอกลักษณ์เฉพาะตัว
--	--	---

ตารางที่ 4.86 สรุปความคิดเห็นของเครือข่ายผู้ประกอบการสปาในต่างประเทศเกี่ยวกับความต้องการแรงงานอาชีพในด้านความรู้ของตำแหน่งผู้ดำเนินการและผู้ให้บริการ

ด้านที่ 2: ด้านความรู้	ตำแหน่ง	ความคิดเห็นของเครือข่ายผู้ประกอบการสปาในต่างประเทศ
สิงคโปร์	ผู้ดำเนินการ	1. ไม่ต้องการ เพราะสิงคโปร์ไม่จำเป็นต้องมีผู้ดำเนินการ กฎหมายไม่ได้บังคับว่าต้องมี และหากเป็น Hotel/ Resort Spa ซึ่งมีผู้ดำเนินการสปาส่วนใหญ่ก็จ้างผู้บริหารชาวต่างชาติมาดูแล ซึ่งมีคุณสมบัติที่สูงมากและมีการคัดเลือกก่อนเข้าทำงานที่เข้มงวดมาก
	ผู้ให้บริการ	1. ต้องมีความรู้ตามที่กฎหมายกำหนด คือต้องไปเรียนที่สถาบันที่เปิดสอนสปา และสอบเพื่อให้ได้ใบประกาศนียบัตรมาให้ได้
บาหลี	ผู้ดำเนินการ	<p>1. ถึงแม้ว่าผู้ให้บริการอาจจะต้องถูกบังคับให้ต้องไปเรียนและสอบเพื่อให้มีใบ Certificate แต่หน่วยงานของรัฐที่เรียกว่า National Certification Accreditation Body ก็ต้องการกระตุ้นให้ผู้ที่ทำงานในสปาทุกตำแหน่งรวมถึงผู้ดำเนินการด้วย ให้ต้องมีใบ Certificate คือเป็นการ Certify พนักงานที่ทำงานในสปาทุกคน ซึ่งขณะนี้ยังไม่มีการเปรียบเทียบที่ชัดเจนในการบังคับใช้ แต่คิดว่าใบ Certificate ควรต้องมีการกำหนดอายุ ต้องมีการสอบใหม่เพื่อขอต่ออายุด้วย เช่น อาจเป็นเวลา 2 ปี ครั้ง เพื่อให้มั่นใจว่าผู้ปฏิบัติงานยังคงมีความรู้ในด้านนั้นอยู่จริง</p> <p>2. ต้องการผู้ดำเนินการที่มีความรู้ด้านการจัดการธุรกิจ ควรมีความรู้ด้าน Budgeting, Cost และ Profit & Loss ซึ่งบางคนอาจรู้ดีอยู่แล้ว แต่หลายคนก็ยังไม่รู้</p> <p>3. ต้องการยกระดับมาตรฐานของผู้ดำเนินการให้สูงขึ้น ซึ่งก็จำเป็นต้องมี Certificate เหมือนกับพนักงานนวดด้วยตามที่รัฐบาลกำหนด แต่ Day Spa หลายแห่งยังไม่มี การจะได้ใบ Certificate ของผู้ดำเนินการนั้นก็จะต้องมีการสอบและฝึกงาน เพื่อให้ได้ใบ Certificate ที่เรียกว่า Recognition of Current Competency (RCC) แต่ต่างจากการเรียนที่อื่นคือไม่ต้องไปเข้าเรียนในโรงเรียนแต่เรียนจากการทำงาน มีการเขียนและนำเสนอ Business Plan มีการส่งรายงาน มีการสอบ เพื่อดูความสามารถ โดยใบ Certificate ใช้ได้ 2 ปี แล้วก็ต้องการต่ออายุใหม่</p>

ด้านที่ 2: ด้านความรู้	ตำแหน่ง	ความคิดเห็นของเครือข่ายผู้ประกอบการสปาในต่างประเทศ
		<p>4. สถานประกอบการสปายังต้องการผู้ที่จะมาเป็นผู้ดำเนินการที่มีการศึกษาสูง หากเป็นไปได้ก็ต้องการอย่างน้อยควรมี Diploma ทางด้านสปา และมี Conceptual Skill นอกจากนี้ ผู้ดำเนินการยังควรต้องผ่าน Intensive Training Program เพื่อทดสอบ ความรู้ และทักษะว่ามีเพียงพอจะเป็นผู้ดำเนินการได้หรือไม่</p>
	ผู้ให้บริการ	<ol style="list-style-type: none"> 1. สมาคมฯ ต้องการให้ความรู้แก่นักงานนวดตามชายหาดบาห์ลี ที่มีกันมานานมาตั้งแต่เริ่มมีสปาก่อตั้งที่บาห์ลี ซึ่งพวกเขาทำกันไปตามที่เขาคิดว่ามันดี แต่ก็ยังไม่ค่อยมีถูกสุขลักษณะด้านความสะอาด สมาคมฯ ได้พยายามไปให้ความรู้ด้านนี้แก่พวกเขา รวมทั้งเทคนิคการนวดด้วย แต่ก็มีข้อจำกัดเรื่องเวลาเพราะสมาชิกสมาคมฯ ก็ทำงานกันเต็มเวลากันทุกคน ต้องหาเวลาว่างมาทำงานสมาคมฯ 2. หากต้องการจะยกระดับมาตรฐานของสปาให้สูงขึ้น ผู้ให้บริการของสปาแต่ละแห่งก็ควรต้องไปเรียนให้มีความรู้เพิ่มขึ้นและสอบให้ได้ใบ Certificate เพื่อให้สปาที่มีคุณภาพมากขึ้นและสามารถแข่งขันได้ 3. สมาคมฯ ได้พยายามแจ้งไปที่ GM ของทุกโรงแรมที่มีสปาและสปาอื่นที่เป็นสมาชิก ให้ส่งผู้ให้บริการมาเข้าร่วมงานสัมมนาสปาที่สมาคมจัดงานชุมนุมของสมาชิกสมาคมฯ เพื่อให้ผู้ให้บริการได้มีความรู้เพิ่มขึ้นและได้เห็นโลกภายนอกว่าเป็นเช่นไร 4. ผู้ให้บริการที่ยังไม่มีความรู้เกี่ยวกับธุรกิจ ก็ควรต้องสอนให้ความรู้ด้านธุรกิจ เพื่อให้เข้าใจเรื่องต้นทุนของสปาขึ้นพื้นฐาน เพราะจะได้มีความตระหนักว่าหากต้นทุนของสปาสูงขึ้นก็จะส่งผลกระทบต่อพวกเขาด้วย 5. ผู้ให้บริการยังขาดความรู้ในสิ่งที่ทำ คือนวดได้แต่ไม่รู้ลึกซึ้งมากนัก เช่น เพราะเหตุใดจึงต้องนวดขาซ้ายก่อนนวดขึ้นข้างบนลำตัว ซึ่งในความเป็นจริงมีเหตุผล แต่ทักษะการนวดจะค่อนข้างดี แต่ความรู้จะยังไม่ค่อยดี 6. ผู้ให้บริการยังขาดความรู้ในด้านกายวิภาคศาสตร์ คือมีบ้างแต่ยังไม่เพียงพอ ซึ่งอาจทำให้อาจเกิดการบาดเจ็บได้ การแก้ไขก็โดยการให้เข้าไปอบรมเพิ่มเติม

ตารางที่ 4.87 สรุปความคิดเห็นของเครือข่ายผู้ประกอบการสปาในต่างประเทศเกี่ยวกับความต้องการแรงงานอาชีพในด้านความสามารถของตำแหน่งผู้ดำเนินการและผู้ให้บริการ

ด้านที่ 3: ด้านความสามารถ	ตำแหน่ง	ความคิดเห็นของเครือข่ายผู้ประกอบการสปาในต่างประเทศ
ลิงคโพร	ผู้ดำเนินการ	<p>1. ความสามารถของผู้ดำเนินการขึ้นอยู่กับขนาดของสปา หากเป็นสปาขนาดใหญ่ อาจต้องการผู้ดำเนินการที่มีความสามารถด้านการบริหารทรัพยากรบุคคล (HR) แต่หากเป็นสปาขนาดเล็ก ก็อาจต้องการผู้ดำเนินการที่เป็นผู้จัดการที่ต้องทำหมดทุกอย่าง ทำให้ต้องการผู้ดำเนินการที่มีความสามารถทั่วไปที่ทำงานได้ทุกงาน มีความสามารถที่จะจัดการกับลูกน้องตัวเองได้ และสามารถจัดการเกี่ยวกับเรื่องการจัดตารางเวลาให้บริการของลูกค้าไม่ให้ซ้ำซ้อนกันได้</p> <p>2. ผู้ดำเนินการต้องมีความสามารถในการจัดการคนให้ได้ ผู้ให้บริการต้องการทำแต่ทำหน้าซึ่งมักจะมีคนทำงานเพียงพอ แต่ไม่ต้องการนวดตัวซึ่งยังขาดแคลน แม้แต่คนจีนมาทำงานนวดตัวได้ไม่นานก็ไม่อยากทำ อยากทำแต่หน้า เพราะเหนื่อยน้อยกว่า ในขณะที่ความต้องการของลูกค้าต้องการทั้งนวดตัวและนวดหน้า ผู้ดำเนินการต้องมีความสามารถในการจัดการเกลี่ยพนักงานผู้ให้บริการให้บริการลูกค้าได้อย่างเพียงพอและมีประสิทธิภาพมากที่สุด</p>
	ผู้ให้บริการ	<p>1. ต้องการให้มีการพัฒนาความสามารถของผู้ให้บริการที่เป็นคนลิงคโพรซึ่งมีจำนวนน้อยมาก ให้มีความสามารถในด้านการนวดตัวที่เก่งขึ้น พวกเขาจะไม่ค่อยได้พัฒนาความสามารถด้านการนวดเนื่องจากต้องการทำเฉพาะงานนวดหน้าเพียงอย่างเดียว</p>
บาทลี	ผู้ดำเนินการ	<p>1. ผู้ดำเนินการคนบาทลีจะมีความอ่อนโยน ดูแลดี จริงใจ ซื่อสัตย์ แต่ก็มีจุดอ่อนที่ต้องพัฒนาคือการผลักดันทีมงานของตนเองให้ไปก้าวหน้า ผู้ดำเนินการหลายคนก็นวดไม่เป็นซึ่งอาจไม่เป็นไร トラバド ที่ยังมีความรู้ และมีความเป็นผู้นำสูง เพราะการมีความเป็นผู้นำเป็นเรื่องที่สำคัญสำหรับผู้ดำเนินการมากกว่าการนวด หากนวดไม่เป็นก็อาจเรียนรู้เพิ่มเติมทฤษฎีและสิ่งอื่นๆ ให้เข้าใจ แต่จะเข้าร่วมการฝึกอบรมนวดด้วยก็ได้ ให้รู้อะไรควรทำและไม่ควรทำในการนวด สปาเรียนรู้จากการทำงานได้ เรียนรู้จากการทำงาน</p>

ด้านที่ 3: ด้านความสามารถ	ตำแหน่ง	ความคิดเห็นของเครือข่ายผู้ประกอบการสปาในต่างประเทศ
	ผู้ให้บริการ	1. ต้องการให้มีการพัฒนาความสามารถของผู้ให้บริการใน Day Spa ให้มีมาตรฐานสูงขึ้น สำหรับ Hotel Spa ดีแล้วเนื่องจากมีมาตรฐานสูงอยู่แล้ว แต่สำหรับ Day Spa ที่เป็นพวก Stand Alone เพราะสปามักจะจ้างผู้ให้บริการที่มีความสามารถและคุณภาพต่ำกว่ามาตรฐาน และให้ผลประโยชน์ค่าตอบแทนแก่ผู้ให้บริการไม่สูง คือจ้างในราคาที่ต่ำกว่าค่าแรงมาตรฐานในบาทลีคือประมาณ 1.1 ล้าน Rupiah (เงินเดือนและค่าคอมมิชชั่น)

ตารางที่ 4.88 สรุปความคิดเห็นของเครือข่ายผู้ประกอบการสปาในต่างประเทศเกี่ยวกับความต้องการแรงงานอาชีพในด้านทัศนคติของตำแหน่งผู้ดำเนินการและผู้ให้บริการ

ด้านที่ 4: ด้านทัศนคติ	ตำแหน่ง	ความคิดเห็นของเครือข่ายผู้ประกอบการสปาในต่างประเทศ
สิงคโปร์	ผู้ดำเนินการ	1. ต้องการให้มีทัศนคติที่ดีในด้านการบริการ มีความอดทน ควบคุมและเข้ากับลูกน้องได้ดี 2. ต้องการปรับทัศนคติของคนสิงคโปร์ที่จะมาทำงานในตำแหน่งนี้ ให้คิดว่าเป็นอาชีพที่ดีอาชีพหนึ่ง ไม่มีอคติต่ออาชีพ
	ผู้ให้บริการ	1. ปัญหาใหญ่คือทัศนคติของคนสิงคโปร์ที่ไม่ต้องการทำงานเป็นผู้ให้บริการ การที่คนสิงคโปร์มีทัศนคติที่ไม่ต้องการมาทำงานเป็นผู้ให้บริการ เพราะมีการศึกษาสูงขึ้น เศรษฐกิจโตขึ้น ก็ไม่ยอมมาทำ หากคนมาทำงานยาก แต่ถ้าเป็น Supervisor หรือผู้จัดการจะหาคนง่ายกว่า ถ้าจะหาผู้ให้บริการคนสิงคโปร์อาจจะไม่มีใครมาสัมภาษณ์เลยแม้แต่คนเดียว คนสิงคโปร์ไปเรียนด้านการนวดที่มีเปิดสอน ก็เรียนเพื่อให้ได้ความรู้ ก็เพียงเอาใบ Certificate ติดไว้โชว์ที่บ้านเท่านั้น แต่ไม่มีใครต้องการจะมาทำงาน จึงจำเป็นที่สถานประกอบการสปาต้องจ้างแรงงานต่างชาติ 2. คนสิงคโปร์ที่เรียนจบด้านสปาออกมาพอทำงานประมาณ 2-3 เดือน ก็ต้องการเป็นระดับ Supervisor และครูผู้สอน ระดับเริ่มต้นไม่ค่อยมีคนอยากทำ ซึ่งก็ทำให้มีคนทำงานแบบ Freelance เกิดขึ้นด้วย นี่จึงเป็นปัญหาที่สปาสิงคโปร์ต้องการแรงงานต่างชาติ คนสิงคโปร์ที่เรียนผู้ให้บริการ จบไปก็อยากทำเป็น Freelance หรือเป็นผู้ประกอบการสปาเอง ไม่อยากเป็นผู้ให้บริการ

ด้านที่ 4: ด้านทัศนคติ	ตำแหน่ง	ความคิดเห็นของเครือข่ายผู้ประกอบการสปาในต่างประเทศ
บาหลี	ผู้ดำเนินการ	<p>1. เนื่องจากผู้ให้บริการคนบาหลีไม่ทะเลาะเถียงกันที่ต้องการจะเป็นผู้บริหาร ผู้ดำเนินการต้องเข้าใจธรรมชาติของคนบาหลี และต้องอธิบายและผลักดันให้คนบาหลีเข้าใจว่าทำไมพวกเขาจึงต้องเติบโตต่อไป เพราะเหตุใด ซึ่งบางครั้งก็เป็นการยากที่จะอธิบายให้พวกเขาเข้าใจได้</p> <p>2. ต้องการผู้ดำเนินการที่มีทัศนคติที่ดีด้านการบริหารลูกค้าสัมพันธ์ โดยเฉพาะ Hotel Spa ระดับ 5 ดาว จำเป็นต้องมีทัศนคติในเชิงบวก รู้วิธีการจัดการกับคำติชมของลูกค้า รวมทั้งการปฏิสัมพันธ์กับพนักงานอื่นที่ดีด้วย</p>
	ผู้ให้บริการ	<p>1. ต้องการปรับเปลี่ยนทัศนคติของการประกอบอาชีพผู้ให้บริการใหม่ที่จาร์กาด้าและบาหลี มีภาพลักษณ์สปาที่แตกต่างกัน ที่อื่นที่ไม่ใช่บาหลีในอินโดนีเซียยังมีทัศนคติที่ยังไม่ดีต่ออาชีพนี้ สมาคมสปาบาหลีเองก็พยายามรักษามาตรฐานของภาพลักษณ์สปาบาหลีเพื่อให้คนภายนอกมองอาชีพนี้ดีขึ้น</p> <p>2. ต้องปรับทัศนคติของผู้ปกครองเกี่ยวกับอาชีพผู้ทำงานในสปา ทำให้นักศึกษาไม่มาเรียนสาขานี้ เมื่อเปรียบเทียบกับ demand ที่มีสูง ที่สถาบัน Nusa Dua Bali Institute (Sekolah Tinggi Pariwisata: STP) นักศึกษาที่เรียนด้านสปาไม่มากนัก คือมีประมาณ 10-20 คน ที่เหลือเรียนในสาขาอื่น หากเปรียบเทียบกับนักศึกษาทั้งสถาบันนั้นมีประมาณ 800 คน แต่การผลิต Supply ได้น้อยเพราะพ่อแม่ไม่ยอมให้ลูกไปทำ แม้ว่าลูกต้องการจะทำ คิดว่าสปาเป็นเหมือนสถานที่เกี่ยวข้องกับการบริการทางเพศ เหมือนอาบอบนวด แม้ว่าในอินโดนีเซียจะไม่มีอาบอบนวดก็ตาม ทางสถาบันฯ และสมาคมสปาบาหลีก็พยายามให้ความรู้แก่นักศึกษาที่เรียนด้านนี้ไปในทางที่ถูกต้อง จากด้านลบให้เป็นด้านบวก มีน้อยประมาณร้อยละ 5-10 ที่ผู้ให้บริการทำตัวไปในทางผิด คือการขายบริการทางเพศ คล้ายกับเหมือน Spa Plus Plus Service (Sex after Spa)</p> <p>3. ต้องการผู้ให้บริการที่มีทัศนคติในการให้บริการที่ดีต่อลูกค้า เพราะนักท่องเที่ยวจำนวนมากต้องการมาสปาที่บาหลีเพราะสปาที่ประเทศเขามีราคาแพงและบริการไม่ดี คือให้บริการแบบ 1-2-3 จ่ายเงิน ไปได้ ดังนั้นสปาจึงเป็นต้องคัดเลือกผู้ให้บริการที่ทำงานมาจากใจ การบริการทุกอย่างออกมาจากใจให้บริการลูกค้าดีมาก ซึ่งโดยพื้นฐานของคนบาหลีก็มัก</p>

ด้านที่ 5: ด้านบุคลิกภาพ	ตำแหน่ง	ความคิดเห็นของเครือข่ายผู้ประกอบการสปาในต่างประเทศ
บาทลี	ผู้ดำเนินการ	1. ผู้ดำเนินการต้องปรับปรุงตัวให้มีบุคลิกภาพที่ต้อง เข้มงวด เข้มแข็ง และก้าวร้าว (Aggressive) ในเชิงบวก แต่คนบาทลีที่เป็นผู้ดำเนินการบางคนจะอ่อนไหวทางอารมณ์มากเกินไป จี๋สงสาร ทำให้คู่อ่อนแอเกินไป
	ผู้ให้บริการ	1. ผู้ให้บริการจะไม่ก้าวร้าว ไม่มีความทะเยอทะยาน มีความอ่อนไหวทางอารมณ์และความรู้สึกมาก ทำให้ไม่พยายามที่จะก้าวขึ้นในตำแหน่งที่สูงขึ้น จึงจำเป็นต้องปรับทัศนคติในจุดนี้